

Sygn. akt IV U 934/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Jerka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alina Dziarkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2019 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy (...) Spółka z o.o Spółka Komandytowa

przy udziale zainteresowanych: K. Ś., M. S. (1), J. S. (1), P. P., A. M. (1), K. K., M. K. (1), M. H., J. D., M. D. (1), (...) Sp. z o.o.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie płatnika składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołań (...) Spółka z o.o Spółka Komandytowa

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 23 maja 2018 r.

znak:

(...)

I. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, iż ustala, że podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe wypadkowe i zdrowotne oraz wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych: K. Ś., M. S. (1), J. S. (1), P. P., A. M. (1), K. K., M. K. (1), M. H., J. D., M. D. (1), M. T. (1) nie stanowią wynagrodzenia uzyskane przez wymienionych z tytułów umów zleceń zawartych z (...) Sp. z o.o. w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz (...) Spółka z o.o. Spółka Komandytowa kwotę 900 zł (słownie: dziewięćset zł) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

/-/ SSO R. Jerka

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzjami z dnia 23 maja 2018 r. stwierdził łączne oskładkowanie przychodu z umów zleceń zawartych z D. sp. z. o.o przez zainteresowanych K. Ś., M. S. (1), J. S. (1), P. P., A. M. (1), K. K., M. K. (1), M. H., J. D., M. D. (1), M. T. (1) w okresach tam wskazanych z przychodami z umów o pracę zawartych przez wymienionych ze swoim pracodawcą (...) spółka jawna (obecnie (...) Spółka z o.o Spółka Komandytowa)

W uzasadnieniu wskazano, iż pracownicy(...) zawarli umowy zlecenia ze spółką (...) na wykonywanie po godzinach pracy lub w dni wolne prac na rzecz tej ostatniej. Z uwagi na fakt, iż zdaniem organu rentowego po pierwsze wynagrodzenia z umów zleceń był refinansowane przez pracodawcę spółkę (...), po drugie to że nadzór nad wykonywaniem umów zleceń sprawowały osoby zatrudnione w spółce (...), po trzecie to że obie spółki są powiązane kapitałowo i osobowo należy uznać iż zainteresowani w rzeczywistości świadczyli pracę „ na rzecz „ swojego pracodawcy (spółki (...)) co w konsekwencji uzasadnia zastosowanie art. 8 ust 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych czyli łączne oskładkowanie wynagrodzeń z umów o pracę i umów zleceń.

W odwołaniu od powyższych decyzji skarżący (...) spółka jawna (obecnie (...) Spółka z o.o Spółka Komandytowa) wnieśli o jej zmianę i ustalenie, iż nie jest ona płatnikiem składek z tytułu umów zleceń zawartych przez zainteresowanych ze spółka (...) sp. z.o.o. W uzasadnieniu wskazali, iż pracownicy spółki (...) (będąc zatrudnieni w marketach budowlanych) po godzinach pracy w krótkich okresach czasu (kilkudniowych) świadczyli pracę na rzecz spółki (...) związaną z końcowym okresem realizacji inwestycji w postaci budowy i sprzedaży osiedla wielorodzinnego (...) na (...) w N.. Zainteresowani w ramach umów zleceń sprząтали klatki schodowe, parkingi, przewozili elementy ogrodzeniowe, konserwowali drzwi garażowe itp. Wynagrodzenia z umów zleceń były wypłacane ze środków D. i nie były one refinansowane przez spółkę (...). Skoro prace wykonywane przez zainteresowanych były wykonywane wyłącznie „ na rzecz „ zainteresowanej D. nie ma zastosowania w przedmiotowej sprawie regulacja art. 8 ust 2 a ustawy systemowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zainteresowani K. Ś., M. S. (1), J. S. (1), P. P., A. M. (1), K. K., M. K. (1), M. H., J. D., M. D. (1), M. T. (1) są (byli) zatrudnieni w spółce (...) spółka jawna (obecnie (...) Spółka z o.o Spółka Komandytowa) zwana dalej D. na umowę o pracę w markecie budowlanym „M. „ w N. i D. głównie w charakterze sprzedawców ale też jako magazynierzy (K. Ś., P. P. , M. D.) , kierowcy (M. T. , A. M. , K. K.), projektant aranżacji wnętrz – łazienek (M. K., M.H.) oraz dyrektor marketu (M. S.)

D. spółka z.o.o. zwana dalej D. prowadziła inwestycje w postaci budowy i sprzedaży osiedla wielorodzinnego na (...) w N. (osiedle (...)). W tym celu w od połowy do końca roku 2016 r. na krótkie okresy (kilkudniowe) zawierała umowy zleceń z zainteresowanymi na prace związane z tą inwestycją: prace porządkowe klatek i parkingów, transportu elementów ogrodzeniowych, konserwacji bram wjazdowych, drzwi garażowych, sporządzanie ogłoszeń o sprzedaży garaży itp. Spółka ta w toku działalności poszerzyła swoją działalność (po zakończeniu inwestycji budowlanej) o sprzedaż materiałów budowlanych. W tym celu D. zawarła z M. S. (dyrektorem (...) spółki (...)) umowę zlecenia w przedmiocie wyceny 3 dachów dla klienta firmy (...) oraz z M. T. na konserwację regałów należących do firmy (...).

Wynagrodzenia z umów zleceń pochodziły wyłącznie ze środków D. i stanowiły jej koszty. Nie były one refinansowane przez spółkę (...). Praca wykonywane w oparciu o umowę zlecenia nie wchodziła w zakres prac wykonywanych przez zainteresowanych na rzecz spółki (...). Była ona rodzajowo odmienna.

(dowód: dokumentacja k – 127 – 174, k – 191, zeznania A. M. k. 233v – 234, D. K. k. 234, zeznania zainteresowanych kM.T. k. 234, M..s. k. 234v, J. S. k. 234v, P. P. k. 234v, K. K. k. 234v – 235, M.H. k. 235, J.D. k. 235, M. D. k. 235,

zeznania strony M. M. k. 235, zeznania świadków ze sprawy IV U 933/18 A. M. k. 226v – 227, D. K. k. 230v – 231, M. M. k. 231v – 232)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie płatnika składek spółki (...) w ocenie Sądu zasługuje na uwzględnienie.

Należy wskazać, iż art. 8 ust 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych w nim umów prawa cywilnego (umowy zlecenia, o dzieło) przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która wymienioną umowę zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W tym ostatnim przypadku, to w istocie pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika - zleceniobiorcę/wykonawcę dzieła, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostaje pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzysta z jego majątku. Celem takiej regulacji było, po pierwsze - ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie - ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (por. uchwałę z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki: z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117; z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, z dnia 2 lutego 2010 r., I UK 259/09, oraz z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

„Praca wykonywana na rzecz pracodawcy” to zatem praca, której rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, niezależnie od formalnej więzi prawnej łączącej pracownika z osobą trzecią. Oznacza to, że bez względu na rodzaj wykonywanych czynności przez pracownika wynikających z umowy zawartej z osobą trzecią oraz niezależnie od tożsamości rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobę trzecią, wystarczającą przesłanką zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest korzystanie przez pracodawcę z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, wynagradzanego przez osobę trzecią ze środków pozyskanych od pracodawcy na podstawie umowy łączącej pracodawcę z osobą trzecią. Z punktu widzenia przepływów finansowych, to pracodawca przekazuje osobie trzeciej środki na sfinansowanie określonego zadania, stanowiącego przedmiot swojej własnej działalności, a osoba trzecia, wywiązując się z przyjętego zobowiązania, zatrudnia pracowników pracodawcy. Wszystko to zaś ma na celu obniżenie kosztów zatrudnienia przez zastąpienie „oskładkowanego” wynagrodzenia za pracę „nieoskładkowanym” wynagrodzeniem za wykonanie dzieła lub za wykonanie usług.

W niniejszej sprawie sytuacja taka nie zachodzi gdyż:

Po pierwsze nie ujawniono w toku postępowania jakiegokolwiek umowy pomiędzy osobą trzecią (D.) a pracodawcą ((...)) w ramach której ten pierwszy podmiot miałby wykonywać usługi na rzecz pracodawcy ((...)) i otrzymywać z tego tytułu jakiegokolwiek środki finansowe

Po drugie zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, iż zlecone w ramach umów zleceń prace zainteresowanym były zadaniami własnymi spółki (...) związanymi głównie z prowadzoną przez nią inwestycją w postaci budowy i sprzedaży mieszkań na osiedli (...) w N. oraz sporadycznie z prowadzoną przez tą spółkę uboczną działalnością związaną ze sprzedażą materiałów budowlanych dla swoich klientów (wycena dachów przez M. S. i konserwacja regałów przez M. T.)

Po trzecie z tej perspektywy zrozumiiałym się staje, to iż pracownicy spółki (...) na rzecz spółki (...) wykonywali rodzajowo całkowicie odmienne prace niż na rzecz swojego pracodawcy, gdyż w głównym zrębie działalność spółek była całkowicie odmienna (D. – prowadzenie inwestycji budowlanej, (...) – marketowa sprzedaż materiałów budowlanych). W tej sytuacji jasnym staje się, iż spółka (...) nie mogła zlecać spółce (...) wykonywania usług „ na swoją rzecz „ skoro przedmiot działalności tych podmiotów co do zasady się nie pokrywał.

Po czwarte bez znaczenia dla zastosowania spornej regulacji - art. 8 ust 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych – pozostaje uwypuklana przez organ rentowy kwestia powiązań kapitałowo – osobowych obu spółek, która w obrocie prawnym co do zasady nie jest zjawiskiem nagannym

Mając na uwadze powyższe Sąd zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, iż ustalił, że podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe wypadkowe i zdrowotne oraz wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych: K. Ś., M. S. (1), J. S. (1), P. P., A. M. (1), K. K., M. K. (1), M. H., J. D., M. D. (1), M. T. (1) nie stanowią wynagrodzenia uzyskane przez wymienionych z tytułów umów zleceń zawartych z (...) Sp. z o.o. w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach (pkt I wyroku)

O kosztach orzeczono jak w pkt II w oparciu o art. 102 kpc biorąc pod uwagę, iż sprawa dotyczyła połączonych spraw o zbliżonym stanie faktycznym i tożsamej podstawie prawnej co uzasadniało zmniejszenie wynagrodzenia pełnomocnika skarżącego.

Należy też wskazać, iż Sąd ustalając stan faktyczny oparł się za zgodą stron (k. 233) na zeznaniach świadków i stron ze sprawy IV U 933/18. W ugruntowanym orzecznictwie wskazuje się bowiem, iż wskazana czynność procesowa nie narusza zasady bezpośredniości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1997 r., I CKN 42/96, OSNC 1997 Nr 5, poz. 62 z dnia 28 marca 2006 r., I UK 213/05 oraz z dnia 10 listopada 1966 r., II PK 269/66, NP 1967, nr 6, z dnia 27 lutego 1997 r., III CKN 1/97 (LEX nr 1228306), z dnia 31 maja 2017 r. III UK 133/16, wyrok SA w Białymstoku z dnia 4 kwietnia 2017 r. III AUa 934/16)

SSO Rafal J.